

פרופסור קרול פאדן

קרול פאדן נולדה בווינגטון למשפחה חרשת. היא למדה במוסדות לחרשים עד כיתה ג', ולאחר מכן השתלבה במערכת החינוך הציבורית. את חווית המעבר לבית ספר רגיל, היא משווה למעבר מלימודים בבית ספר שכונתי ללימודים בארץ אחרת. העניין שלה בשפה ובתרבות נטוע באותן חוויות מעצבות של "תנועה בין שפות ובין עולמות שונים", בין הסביבה השומעת לבין הסביבה הביתית, המוכרת והמסמנת. לפרופ' פאדן תואר ראשון מאוניברסיטת ג'ורג'טאון (1978) ותואר דוקטור מאוניברסיטת קליפורניה בסן-דיאגו (1983), ביתה האקדמי מאז ועד עתה.

עבודת הדוקטורט של פרופ' פאדן, שהתמקדה ביחסי הגומלין שבין מורפולוגיה לתחביר בשפת הסימנים האמריקאית (ASL), יצאה לאור בשנת 1988 כתזה מצטיינת בבלשנות. במסגרת עבודה זו, ובמחקרה המוקדמים שנערכו לאחר מכן, עוסקת פאדן בדרכים שבהן שפות סימנים מנצלות את המרחב לשם קידוד והבעה של המבנה הדקדוקי של השפה. בעבודותיה אלו היא תיעדה, למשל, כיצד אנשים מסמנים משתמשים במרחב הסימון בצורה שיטתית כדי להתייחס לנושאי שיח שונים. לעבודתה החלוצית הייתה חשיבות מכרעת בהתפתחות המחקר המורפולוגי והתחבירי של שפות סימנים, והיא סללה את הדרך למחקר בלשוני של שפות סימנים כשפות טבעיות לכל דבר, בדומה לשפות דבורות.

לצד הניתוח הבלשוני, פרופ' פאדן הייתה מהראשונים לחקור וללמוד את החברה החרשת כקבוצה תרבותית. ספרה *Deaf in America: Voices from a Culture* (חרשים באמריקה: קולותיה של תרבות), הציע ניתוח מקורי ורב-השפעה של החברות בקהילת החרשים כחוויה מעצימה, והעמיד את השמיעה כאורח חיים אפשרי אך לא מחויב המציאות ולא בהכרח נכסף. (הספר, שנכתב בשיתוף עם עמיתה של פאדן, תום המפריז, יצא לאור בארה"ב בשנת 1988 ותורגם לאחר מכן לגרמנית וליפנית). מהזווית הזאת חוקרת פרופ' פאדן את ההקשרים החברתיים של שפות סימנים ואת הגורמים ההיסטוריים המשפיעים על השימוש בשפות אלו. עבודותיה עוסקות במכשולים ביחסי הגומלין ובתקשורת שבין התרבות החרשת והתרבות השומעת, ובשילוב ביניהן, וחושפות את המגוון והשונות בקהילות החרשים.

בשנים האחרונות מתמקדים מחקריה של פרופ' פאדן בהתפתחותן של שפות סימנים צעירות. בהקשר זה חוקרים פרופ' פאדן ועמיתה – פרופ' וונדי סנדלר ופרופ' עירית מאיר מאוניברסיטת חיפה ופרופ' מארק ארונוף מאוניברסיטת סטוניברוק מניו-יורק – לא רק שפה מסוימת ומאפייניה, אלא עוסקים גם בשאלות עמוקות הנוגעות לאבולוציה של השפה האנושית בכלל.

שפת הסימנים של בני שבט אל-סייד הבדואי החי בנגב, נוצרה באופן עצמאי לפני כשמונים שנה, והתפתחה בראשיתה ללא מגע עם שפות סימנים אחרות. מחקריהם של פרופ' פאדן ועמיתה, העוסקים בשפת הסימנים של בני השבט, מלמדים על הדרכים שבהן מחוות ידיים משתלבות עם מחוות גוף והבעות פנים לשם יצירת מבנים דקדוקיים. יתר על כן, המורכבות הלשונית של השפה הצעירה, דפוסי סדר המילים והיכולת לתאר באמצעותן מושגים מופשטים, מעידים על כך שיצירת שפה מבוססת על יכולות קוגניטיביות אנושיות מולדות, ומתפתחת כתוצאה מאינטראקציה מתמדת בין אנשים בקהילה. תובנות אלו נושקות לסוגיות יסוד בפילוסופיה של השפה.

שיתוף הפעולה של פרופ' פאדן ועמיתה העמיד את המעבדה לחקר שפות הסימנים שבאוניברסיטת חיפה בחזית המחקר העולמית בתחום. קשרי המחקר שלה עם אוניברסיטת חיפה הובילו לשיתוף פעולה עם פרופ' פול מילר מהפקולטה לחינוך, בפרויקט מחקר בינלאומי העוסק בקריאה בקרב אנשים חרשים בשפות שונות.

פרופ' קרול פאדן פרסמה חמישה ספרים ולמעלה מ-60 מאמרים. כאות הערכה על הישגיה האישיים ותרומתה האקדמית, היא הוכרה כעמיתת גוגנהיים בשנת 1992, וזכתה בפרס מק-ארתור לשנת 2010. לאחר שכינה, משנת 2008, כסגנית דיקן ולאחר מכן כסגנית נשיא אוניברסיטת קליפורניה בסן דיאגו לענייני שוויון, מגוון והכללה, נבחרה פרופ' פאדן ביוני 2014 לכהן כדיקן הרביעי של הפקולטה למדעי החברה.

אוניברסיטת חיפה

סנאט אוניברסיטת חיפה בתוקף סמכויותיו המוענקות לו
על-ידי חוקת האוניברסיטה ובהתאם להמלצות הנשיא והוועד המנהל

מעניק בזאת

לקרול פאדן

את התואר

דוקטור לפילוסופיה לשם כבוד

בהוקרה על מצוינות שאינה יודעת גבולות: על תרומה חלוצית ומתמשכת לחקר שפת הסימנים, להבנת תרבותם של אנשים חרשים, ולחקר טבעה של השפה האנושית ודרכי התפתחותה; על שיתוף הפעולה האקדמי הפורה עם חוקרי המעבדה לחקר שפת הסימנים באוניברסיטת חיפה, אשר סייע להעמיד את עבודתם בחזית המחקר העולמי, כמו-גם עם חוקרי הפקולטה לחינוך; ועל ההשראה שמעוררים הישגיה כאדם וכאשה חרשת – הישגים שמלמדים כי יציאה מן הכלל אינה נכות כשם שחריגות אינה לקות, וכי הן מקפלות בתוכן הזדמנות יוצאת דופן להבנת הערך שטמון במגוון שמאפיין את הקיום האנושי.

ניתן בט"ו בסיון תשע"ה, 2 ביוני 2015
חיפה, ישראל

פרופ' דוד פרג'י
רקטור

עמוס שפירא
נשיא

עמי אילון
יו"ר הוועד המנהל